

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Idy Hanzelovej a členiek senátu JUDr. Júlie Horskej a JUDr. Marianny Reiffovej v právnej veci navrhovateľky **Mgr. D. L.** bytom S., proti odporkyni **Sociálnej poisťovni v Bratislave**, Ul. 29. augusta č. 8, o vdovský dôchodok, na odvolanie navrhovateľky proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo 16. júna 2010, č. k. 6Sd 57/2006 -74, v spojení s opravným uznesením z 24. augusta 2010, č. k. 6Sd/57/2006-90, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo 16. júna 2010, č. k. 6Sd/57/2006-74, v spojení s opravným uznesením z 24. augusta 2010, č. k. 6Sd/57/2006-90, **p o t v r d z u j e .**

Navrhovateľke náhradu trov odvolacieho konania **nepriznáva.**

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Bratislave rozsudkom zo 16. júna 2010, č. k. 6Sd/57/2006-74, v spojení s opravným uznesením z 24. augusta 2010, č. k. 6Sd/57/2006-90, potvrdil rozhodnutia z 3. marca 2005, v spojení s rozhodnutiami zo 4. júla 2008, z 25. februára 2010, z 12. marca 2010 a z 31. marca 2010, všetky číslo X., ktorými odporkyňa zamietla žiadosť navrhovateľky o vdovský dôchodok, pretože nebohý manžel navrhovateľky R.R. do dňa svojej smrti 16. decembra 2004 nezískal potrebný počet rokov, najmenej 5 z posledných desiatich rokov dôchodkového poistenia na nárok na tento dôchodok, ale získal len 4 roky a 259 dní dôchodkového poistenia..

Takto rozhodol krajský súd z dôvodu, že navrhovateľka dňa 31. marca 2005 zaplatila dlh na dôchodkovom poistení jej manžela za čas od novembra 1999 do januára 2000. Za čas od 1. februára 2000 do 15. decembra 2004 nebolo poistné na nemocenskom a dôchodkovom poistení manžela navrhovateľky uhradené. Obdobie dôchodkového poistenia za ktoré nebolo poistné zaplatené, bude možné započítať do dôchodkového poistenia na nárok na invalidný dôchodok až odo dňa, v ktorom bude zaplatená celá suma dlžného poistného.

Proti tomuto rozsudku podala včas odvolanie navrhovateľka z dôvodu, že prvostupňový súd neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonala navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností a to, že Sociálna poisťovňa začala s ňou ako s účastníčkou konania jednať až od roku 2008, avšak až v roku 2010 posledným rozhodnutím sa dozvedela, aká je skutočne celková dlžná čiastka na poistnom jej manžela. Opätovne poukázala na skutočnosť, že dňa 23. marca 2005 zaplatila chýbajúcu čiastku poistenia na dôchodkové zabezpečenie pre získanie potrebného počtu rokov na vznik nároku na vdovský dôchodok v sume 12.526.-Sk na účet Sociálnej poisťovne, pobočky v Bratislave, Záhradnícka ul., pričom bol vystavený opravný evidenčný list so zohľadneným doplatkom. Zdôraznila navrhovateľka, že nikdy nebola vznesená požiadavka zo strany pracovníčiek Sociálnej poisťovne, pobočky a ani ústredia, aby uhradila celú dlžnú čiastku.

Odporkyňa vo vyjadrení na odvolanie navrhla rozsudok súdu prvého stupňa ako správny potvrdiť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací podľa § 10 ods. 2 OSP s poukazom na § 250s v spojení s § 250l OSP preskúmal napadnutý rozsudok, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo a dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľky nemožno vyhovieť.

Podľa § 74 ods. 1 písm. b) zákona č. 461/2003 Z. z., o sociálnom poistení (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“) vdova má nárok na vdovský dôchodok po manželovi, ktorý ku dňu smrti splnil podmienky nároku na starobný dôchodok alebo získal počet rokov dôchodkového poistenia na nárok na invalidný dôchodok.

Podľa § 78 ods. 1 zákona o sociálnom poistení v znení zákona č. 310/2006 Z. z. **môže aj pozostalá osoba po zomrelom poistencovi uhradiť dlžné poistné.** Povinne dôchodkovo poistenej samostatne zárobkovo činnnej osobe a dobrovoľne dôchodkovo poistenej osobe, ktoré nezaplatili včas a v správnej sume poistné na dôchodkové poistenie za obdobie, za ktoré boli povinné platiť poistné na dôchodkové poistenie, sa toto obdobie započíta na nárok na starobný dôchodok predčasný starobný dôchodok a invalidný dôchodok a na určenie ich sumy ako obdobie dôchodkového poistenia odo dňa, v ktorom bola zaplatená celá suma dlžného poistného na dôchodkové poistenie. To platí aj na nárok na vdovský dôchodok, vdovecký dôchodok a sirotský dôchodok po fyzickej osobe uvedenej v prvej vete a na určenie ich sumy, ak vdova, vdovec alebo sirota zaplatili dlžnú sumu poistného na dôchodkové poistenie po fyzickej osobe uvedenej v prvej vete. Na účely určenia sumy starobného dôchodku alebo invalidného dôchodku zomretého poistenca sa poistné zaplatené podľa druhej vety považuje za zaplatené ku dňu jeho smrti.

Z obsahu súdneho a administratívneho spisu vyplýva, že manžel navrhovateľky, R. L., zomrel 16. decembra 2004 a dňu smrti získal celkove v posledných desiatich rokoch, v dobe od 16. decembra 1994 do 15. decembra 2004, spolu 1.719 dní dôchodkového poistenia, spolu teda 4 roky a 259 dní. Manžel navrhovateľky v dobe od 1. marca 1997 do 30. septembra 1999 vykonával činnosť samostatne zárobkove činnnej osoby. Pre nárok na vdovský dôchodok bolo zhodnotené obdobie od 1. marca 1997 do 31. septembra 1999, nakoľko poistné na dôchodkové poistenie bolo uhradené. Dňa 31. marca 2005, t. j. po smrti manžela navrhovateľka uhradila dlžné poistné za obdobie november až január 2000). Ak samostatne zárobkovo činná osoba nezaplatí poistné včas a v sume určenej zákonom (v súlade s § 141 ods. 1, § 143 ods. 1, § 128 ods. 2 písm. c) a § 138 zákona o sociálnom poistení) táto časť obdobia, za ktorú mal zaplatiť poistné, nie je započítateľná ako obdobie dôchodkového poistenia. Je započítateľná, resp. možno ju hodnotiť ako obdobie dôchodkového poistenia až odo dňa zaplattenia celého dlžného poistného.

Navrhovateľka už v podaní zo 4. augusta 2008 (č. l. 41 súdn. spisu) uviedla, že dňa 31. marca 2005 zaplatila časť dlžnej čiastky za obdobie rokov 1999 a r. 2000 vo výške 12 526 Sk, na základe čoho bol opravený evidenčný list dôchodkového zabezpečenia. Nakoľko navrhovateľka v marci 2005 zaplatila len časť dlžnej sumy po zomrelom manželovi, teda v čase, keď to zákon č. 310/2006 Z.z. ešte neumožňoval, (jeho účinnosť nastala od 1. augusta 2006) a nebola uhradená celá suma dlžného poistného, uvedená platba nemala vplyv na nárok na vdovský dôchodok. Táto platba bola Sociálnou poisťovňou prijatá oprávnene, nakoľko ide o jej pohľadávku voči zomrelému manželovi navrhovateľky. Šetrením k 30. decembra 2009 krajský súd zistil, že navrhovateľka neuhradila dlžné poistné na nemocenskom a dôchodkovom poistení za svojho zosnulého manžela R.R. za obdobie od februára 2000 až do 15. decembra 2004. Dlžná suma poistného na dôchodkovom a nemocenskom poistení za obdobie od februára 2000 do 15. decembra 2004 je v čiastke 2 813,31 € (93 385 Sk) a dlžná suma fondu zamestnanosti za obdobie február 2000 až 15. december 2004 je v čiastke 406,39 € (12 243 Sk), celkovo v sume 3 506 € (105 628 Sk). Tento stav nezaplattenia trval aj ku dňu 25. január 2010, (ako aj ku dňu rozhodnutia krajským súdom vo veci) podľa oznámenia Sociálnej poisťovne, pobočky v Bratislave krajskému súdu, lebo navyiac nezaevidovala nijakú úhradu na poistnom zo strany navrhovateľky z celkovej sumy 105 628 Sk. Skutočnosť, že uvedené poistné navrhovateľka doplatila, nevyplýva ani z jej odvolania.

Skutočnosť, že navrhovateľka zaplatila poistné na dôchodkové poistenie po zomrelom manželovi **len za časť obdobia**, za ktoré bol jej nebohý manžel povinný platiť poistné na dôchodkové poistenie, t.j. zaplatila za obdobie od novembra 1999 do januára 2000 (vrátane), je síce zhodnotené toto obdobie, ale nie je možné už zaň priznať nárok na vdovský a sirotský dôchodok. Ako obdobie pre nárok na invalidný dôchodok jej manžela sa započíta **až odo dňa zaplattenia celej dlžnej sumy poistného**. Výšku dlžného poistného za obdobie od 1. februára 2000 do dňa smrti už navrhovateľka pozná, po jeho uhradení bude splnená aj podmienka na priznanie nároku pozostalostných dôchodkov. Zaplattenie dlžnej sumy na poistnom neb. manžela navrhovateľky je v jej záujme a nebolo povinnosťou odporkyne informovať ju o zmene zákona, prípadne ju vyzývať na doplattenie.

Z uvedených dôvodov, hlavne preto, že manžel navrhovateľky ku dňu smrti 16. decembra 2004, nezískal potrebný počet rokov dôchodkového poistenia podľa § 72 ods. 1 písm. f) zákona o sociálnom poistení, t.j. 5 rokov z posledných desiatich rokov zamestnania, ale len 4 roky a 259 dní dôchodkového poistenia, odporkyňa preskúmanými rozhodnutiami správne rozhodla, keď zamietla žiadosť navrhovateľky na vdovský dôchodok podľa § 74 ods. 1 písm. b) zákona o sociálnom poistení, pretože pre priznanie ňou uplatneného nároku nie sú splnené zákonné podmienky.

Navrhovateľka v odvolaní neuviedla také skutočnosti, ktoré by spochybnili zistený skutkový stav v konaní pred prvostupňovým súdom. Nedoložila ich ani v priebehu odvolacieho konania. Vzhľadom na uvedené, odvolací súd nezistil dôvody na doplnenie dokazovania vo veci, ani na zmenu rozsudku krajského súdu. V odvolacom konaní neboli zistené žiadne pochybenia, ktoré by mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci samej. Nemožno preto vytýkať súdu prvého stupňa, keď napadnuté rozhodnutia odporkyne potvrdil ako vecne správne.

Odvolací, Najvyšší súd Slovenskej republiky preto rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil ako vecne správny podľa § 219 OSP a v ďalších podrobnostiach poukazuje na jeho správne odôvodnenie.

Navrhovateľke náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd nepriznal s poukazom na § 250l ods. 2, § 250k ods. 1 v spojení s § 224 ods. 1 OSP, lebo v odvolacom konaní nemala úspech.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 30. júna 2011

JUDr. Ida Hanzelová, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia :
Mária Kráľová